

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (Географія, Біологія)»

першого рівня вищої освіти

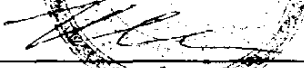
за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Вчитель географії. Вчитель біології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

_____/_____
(протокол № 14 від «31» серпня 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з ____ 2017р.

Ректор _____/_____

(наказ № 31 від «31» серпня 2017 р.)

Дрогобич 2017 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 Освіта/Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 Середня освіта
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 014.06 Середня освіта (Географія,
Біологія)

Професійна кваліфікація (за наявності) Вчитель географії. Вчитель біології

Розробники програми:

1. Кучманіч Н.Г. _____
2. Микитчин О.І. _____
3. Дзюбайло А.Г. _____

ВНЕСЕНО

Кафедрою географії
Протокол № _____ від 10 жовтня 2017р.
Завідувач кафедри _____ А.Г. Дзюбайло

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету біолого-природничого
Протокол № _____ від _____ 2017р.
Голова вченої ради _____ С.Я. Волошанська

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Протокол № _____ від _____ 2017р.
Голова науково-методичної ради В.Л. Шаран

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Протокол № 14 від 31 серпня 2017р.
Голова Вченої ради Н.В. Скотна

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО У ДІЮ

Наказ № 312 від 31 серпня 2017р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів у галузі 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Географія, біологія).

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця у галузі 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Географія, біологія).

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою кафедри біології та хімії ДДПУ імені Івана Франка у складі:

- 1. Кучманич Н.Г.** – кандидат географічних наук, доцент
- 2. Микитчин О.І.** – кандидат географічних наук, ст. викладач
- 3. Дзюбайло А.Г.** – доктор сільськогосподарських наук, професор

Програма затверджена Вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін у освітню програму регулюється «Тимчасовим положенням про освітні програми підготовки фахівців різних ступенів вищої освіти в Дрогобицькому державному педагогічному університеті», затверджене Вченою радою ДДПУ імені Івана Франка. Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

**1. Освітньо-професійна програма зі спеціальності
014 Середня освіта (Географія, Біологія)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Біолого-природничий факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Середня освіта (Географія, Біологія)
Наявність акредитації	-
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Цикл/рівень	FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї державного документу про освіту або (та) професійну підготовку встановленого зразка. Відбір здійснюється на конкурсній основі.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	10 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ddpu.drohobych.net
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних працівників у галузі географічної освіти із широким доступом до працевлаштування. Бакалавр освіти повинен бути підготовлений до самостійної педагогічної діяльності, що вимагає широких знань в галузі хімії та методики її викладання і спеціальних вмінь та знань інноваційного характеру у галузі хімії та географічної освіти, може їх застосовувати у практиці викладання та продукувати нові знання для вирішення проблемних професійних завдань, забезпечувати еволюційне входження системи вищої освіти України в європейський освітній простір.	
3 – Характеристика програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація(за наявності))	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.06 Середня освіта (Географія) Біологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра. Забезпечує формування та розвиток професійної компетенції для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі експериментальної хімії та методики навчання хімії.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фундаментальна, спеціалізована та практична підготовка бакалаврів у галузі географії та методики навчання географії.
Особливості	Програма ґрунтується на вивченні методики навчання географії у

програми	основній (базовій) середній школі, що забезпечує викладання предмету на рівні сучасного стану розвитку педагогічної та географічної науки; на особливостях реалізації дидактичних принципів навчання та оволодінні високою педагогічною культурою, в рамках яких можлива професійна та наукова кар'єра географа.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна діяльність в основній (базовій) середній школі та закладах позашкільної освіти учнівської молоді.
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	– організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання</i> тощо; – технології навчання: пасивні (<i>пояснювально-ілюстративні</i>); активні (<i>проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці</i>) тощо.
Оцінювання	– <i>види контролю</i> : поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль; – <i>форми контролю</i> : усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист лабораторних та індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, підсумкова атестація – комплексний кваліфікаційний екзамен; – <i>оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється</i> за чотирибальною шкалою – («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною – («зараховано», «незараховано»).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук та географічних наук і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності	
	Полікультурна – здатність і готовність формувати гідне ставлення до надбань національної культури і виробництва та надання допомоги учням в адаптації до культури інших держав.
	Комунікативна – здатність і готовність до педагогічного спілкування, нестандартного і творчого вирішення комунікативних завдань, які виникають у процесі педагогічного спілкування; комунікативні навички, культура міжособистісних відносин, здатність до мотивації та переконання, уміння уникати конфліктів і, в разі потреби, розв'язувати їх.
	Соціальна – здатність і готовність до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва, професійного спілкування та соціальної відповідальності за результати своєї професійної праці.

	<p>Здоров'язбережувальна – здатність і готовність мобілізувати систему знань, умінь, розумових і особистісних якостей, необхідних для формування мотивації до здоров'язбереження, а також умінь передбачати, попереджувати або компенсувати втрату здоров'я як засобу задоволення базових потреб людини.</p>
	<p>Організаційно-управлінська – здатність і готовність самостійно обирати форми, методи і засоби навчання та здійснювати управління процесами педагогічної навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості у середніх навчальних закладах.</p>
	<p>Екологічна – здатність і готовність застосовувати екологічні знання і досвід у професійних і життєвих ситуаціях, керуючись пріоритетністю екологічних цінностей і непрагматичною мотивацією взаємодії з довкіллям на основі усвідомлення особистої причетності до екологічних проблем і відповідальності за наслідки діяльності у довкіллі.</p>
<p>Предметні (спеціальні фахові) компетентності</p>	
	<p>Предметна (дидактична) – здатність і готовність здійснювати викладання географії (біології) на високому науково-методичному рівні, на основі ґрунтовних інтегрованих знань з фундаментальних і спеціальних географічних наук (біології) та практичних умінь, застосовувати їх під час розв'язання проблемних ситуацій чи завдань.</p>
	<p>Методична – здатність і готовність застосовувати у навчально-виховному процесі системні, інтегровані наукові психолого-педагогічні та предметні (географічні) уміння і навички, які ґрунтуються на знанні засобів, шляхів, умов, форм, методів і прийомів педагогічних впливів та ефективному використанні їх у навчально-виховному процесі.</p>
	<p>Інформаційно-дослідницька – здатність і готовність до практичного застосування фахових знань (чіткого та планомірного пошуку інформації географічного змісту, активного її узагальнення та систематизації, оперування інформацією на науковому рівні); поглиблення фахових знань; проведення експериментальних досліджень та здійснення аргументованих висновків на основі отриманих результатів в галузі географічної науки та інформатики.</p>
	<p>Логічна – уміння аналізувати, пояснювати географічні факти, визначати основні тенденції, зв'язки та взаємовплив екологічних, геологічних, фізичних, географічних, біологічних тощо явищ і процесів в природі, сучасні стадії його розвитку та прогнозувати (моделювати) їх динаміку у майбутньому.</p>
	<p>Діагностична – здатність здійснювати логіко-дидактичний аналіз концепцій, стандартів географічної освіти та освіти з інформатики, підручників з хімії та інформатики для загальноосвітніх навчальних закладів.</p>
	<p>Проектна – користуватися нормативними документами, що визначають організацію і техніку безпеки робіт.</p>
	<p>Контрольна – здатність і готовність складати завдання різних видів та рівня складності з метою здійснення перевірки</p>

	глибини засвоєння учнями географічних понять, фактів, законів, теорій; застосовувати сучасні інформаційні технології для контролю рівня засвоєння географічної інформації.
7 - Результати навчання	
1	Наслідування етичних і правових норм щодо інших людей і відносно природи (принципи біоетики), чітка ціннісна орієнтація на збереження природи та охорону прав і здоров'я людини.
2	Вміння вибудовувати і реалізувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку.
3	Вміння на науковій основі організувати власну працю, володіння методами збору, зберігання та обробки інформації, у тому числі і комп'ютерними.
4	Володіння навичками науково-організаційної діяльності; уміння планувати та самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання.
5	Знання сучасних теоретичних та практичних основ методики навчання географії у загальноосвітній школі, психолого-педагогічних аспектів навчання, виховання і розвитку особистості учнів середньої школи і використання їх на практиці з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів.
6	Володіння основами професійної культури, здатність до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою.
7	Володіння іноземною мовою і вміння застосовувати її на практиці на рівні, необхідному для роботи з науково-методичною літературою.
8	Володіння інформаційно-комунікаційними технологіями навчання.
9	Розуміння і формування в учнів основи цілісної природничо-наукової картини світу через міжпредметні зв'язки з фізикою, біологією, хімією відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство» в основній (базовій) середній школі.
10	Вміння організувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
11	Розуміння значення культури як форми людського існування, вміння цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
12	Вміння вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності.
13	Вміння створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	

Кадрове забезпечення	Наявність відповідної освіти, що відповідає спеціальності, та наукового ступеня (або вченого звання)
Матеріально-технічне забезпечення	Сучасні прилади та устаткування для лабораторних і наукових досліджень, ІТ-технології обробки інформації та відповідні комп'ютерні засоби. Наявність лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Бібліотека:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та курсовими роботами; – консультування працівниками бібліотеки. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Немає
Міжнародна кредитна мобільність	Стажування у рамках міжнародної програми Erasmus+ Програма «Подвійний диплом» Полонійна Академія в Ченстохові за спеціальністю «Біотехнологія»
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Немає

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр
1	2	3	4
Перший рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Іноземна мова	5	1-2
ОК 2	Геологія з основами геоморфології	7	1-2
ОК 3	Екологія/геоекологія	4	1
ОК 4	Загальне землезнавство	9	2-3
ОК 5	Гідрологія	3	2
ОК 6	Картографія з основами топографії	4	1
ОК 7	Метеорологія і кліматологія	3	2
ОК 8	Основи теорії суспільної географії	4	1
ОК 9	Фізика	3	2
ОК 10	Хімія	6	2
ОК 11	Географія материків і океанів	6	1
	Всього:	54	
Перший рік			
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ 1.1.	Історія України	3	1
ВБ 1.2.	Фізичне виховання		1-3
	Всього:	3	
Другий рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 12	Філософія	3	3
ОК 13	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	3
ОК 14	Психологія	8	3-4
ОК 15	Педагогіка	8	4-5
ОК 16	Ботаніка з основами фізіології рослин	8	3-4
ОК 17	Фізико-географічна практика	3	3
	Всього:	33	
Другий рік			
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2.1.	Анатомія і фізіологія людини	6	3
ВБ 2.2.	Загальна цитологія	4	4
ВБ 2.3.	Зоологія	7	4-5
	Всього:	17	
Третій рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 18	Географія населення та світового господарства	8	5-6
ОК 19	Геоінформаційні технології	3	6
ОК 20	Економічна і соціальна географія	14	5-7

ОК 21	Методика навчання географії	7	6-7
ОК 22	Фізична географія України	4	6
ОК 23	Комплексна географічна практика	3	5
	Всього:	39	
Третій рік			
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ 1.3.	Історія української культури	3	5
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2.4.	Біохімія	4	6
ВБ 2.5.	Популяційна екологія	4	5
ВБ 2.6.	Вікова фізіологія та шкільна гігієна	6	5
ВБ 2.7.	Мікробіологія	3	6
ВБ 2.8.	Основи технологій виробництва	5	6
	Всього:	21	
Четвертий рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 24	Пропедевтична практика	3	7
ОК 25	Педагогічна практика	9	8
ОК 26	Кваліфікаційний екзамен	3	8
	Всього:	15	
Четвертий рік			
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ 1.4.	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	3	7
ВБ 1.5.	Основи наукових досліджень	3	7
ВБ 1.6.	Меліоративна географія	3	8
ВБ 1.7.	Методика навчання біології	4	7
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2.9.	Генетика з основами селекції	4	7
ВБ 2.10.	Історична географія	3	8
ВБ 2.11.	Лікарські рослини	3	8
ВБ 2.12.	Охорона і раціональне використання природних ресурсів		
ВБ 2.13.	Природо-заповідні території	3	8
ВБ 2.14.	Природні ресурси Карпат і Передкарпаття	3	8
ВБ 2.15.	Рекреаційна географія	3	8
	Всього:	32	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра освіти за предметною спеціалізацією «Географія, Біологія» із присвоєнням професійної кваліфікації «Учитель географії».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Таблиця F.1.2 – Матриця зв'язків між дисциплінами вибіркового блоку 1 (вибору вищого навчального закладу) та результатами навчання (компетентностями)

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 1.6	ВБ 1.7
D1							
D2			+				
D3	+	+			+		+
D4							
D5				+	+	+	
D6	+	+					+
D7							
D8							
D9							
D10							
D11							
D12					+		
D13					+		+

**Таблиця Ф.1.3 – Матриця зв'язків між дисциплінами вибіркового блоку 2 (вільного вибору студента)
та результатами навчання (компетентностями)**

	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	ВБ 2.5	ВБ 2.6	ВБ 2.7	ВБ 2.8	ВБ 2.9	ВБ 2.10	ВБ 2.11	ВБ2.12	ВБ2.13	ВБ2.14	ВБ2.15
D1	+	+	+	+	+					+	+				
D2		+													
D3							+	+				+			
D4						+									
D5									+				+	+	
D6							+	+							
D7															+
D8						+									
D9						+									
D10						+									
D11															
D12															
D13							+	+							

Гарант освітньої програми

Н.Г. Кучманіч